

[Univerzitní knihovna Pierra a Marie Curieových \[1\]](#)

Autor:

- [MOLÍKOVÁ, Barbora](#) [2]

Číslo:

- [2017, ročník 26, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Atlas knihoven](#) [4]

Klíčová slova:

- [budovy knihoven](#) [5], [Francie](#) [6], [Univerzitní knihovna Pierra a Marie Curieových](#) [7]

Úvod

Univerzita Pierra a Marie Curieových (Université Paris VI Pierre et Marie Curie, UPMC) vznikla 1. ledna 1971 při rozdělení Pařížské univerzity a specializuje se na přírodní vědy a lékařství. Má šest fakult – lékařskou, chemickou, matematickou, fyzikální, biologickou, projektantskou a Výzkumný ústav Země, životního prostředí a biodiverzity. K univerzitě patří dále Polytechnická univerzitní škola, Ústav astrofyziky a tři Observatoře oceánologie. Nedílnou součástí univerzity je [Univerzitní knihovna Pierra a Marie Curieových](#) [8] (La Bibliothèque Universitaire Pierre et Marie Curie, BUPMC).

Kampus Jussieu

Hlavní sídlo UPMC se nachází na levém břehu Seiny v Latinské čtvrti v kampusu Jussieu (pojmenovaném po francouzských botanicích z významné rodiny Jussieu). Kampus sestává z panelových budov postavených na pilotech a uspořádaných do čtverců tak, že jednotlivé čtverce tvoří síť. Jsou v nich učebny, laboratoře, knihovny i kanceláře.

Srdcem kampusu a jeho administrativním centrem je mrakodrap Tour Zamansky. Ten nese jméno francouzského matematika Marca Zamanského, který byl v letech 1961–1970 děkanem Přírodovědecké fakulty a z jehož podnětu UPMC vznikla.

[9]

Tour Zamansky

Z mrakodrapu je nádherný pohled na Paříž. Celý areál se však potýká s řadou problémů vyplývajících z jeho architektonického řešení poplatného době svého vzniku. Byl vybudován v 60. letech 20. století ve stylu modernismu, ale už v 90. letech 20. století musel projít rozsáhlou rekonstrukcí, při které byl z budov odstraněn toxický azbest použitý při výstavbě kvůli ochraně proti požáru. Problémem je špatná možnost orientace v areálu, nedostatek světla v nižších patrech budov a neustálý silný vítr proudící mezi budovami. Nově se přidala ještě otázka bezpečnosti – vstup je možný pouze vchodem z náměstí Jussieu a všechny příchozí (včetně jejich zavazadel) kontroluje bezpečnostní služba (bylo tomu tak přinejmenším v červnu 2017, kdy jsem objekt navštívila).

[10]

Pohled na Paříž ze zasedací místnosti Tour Zamansky a na kampus

BUPMC

Univerzitní knihovna Pierra a Marie Curieových je společná dokumentační služba, která vznikla v roce 2009 sloučením sítě knihoven přírodních věd (Bibliothèque interuniversitaire scientifique de Jussieu, BIUSJ) a sítě lékařských knihoven (Service commun de la documentation médicale, SCDM). Jejím posláním je získávat, shromažďovat, uchovávat a zpřístupňovat dokumenty těchto vědních oborů ke studijním a vědeckým účelům. V současné době BUPMC tvoří třináct knihoven; z toho šest knihoven lékařských a sedm knihoven přírodovědeckých oborů.

Tyto knihovny doplňuje ještě jedenáct přidružených knihoven. Všechny knihovny přírodních věd jsou rozmístěny v kampusu Juissieu kromě Knihovny oceánologie, která je v Banyuls u moře a specializuje se na mořskou biologii, zoologii, mikrobiologii a botaniku. Lékařské knihovny sídlí mimo kampus ve fakultních nemocnicích nebo ve vědeckých ústavech. Tento článek se věnuje přírodovědeckým knihovnám, proto lékařské knihovny dále nezmiňuje.

Knihovny přírodních věd jsou organizovány nejen podle oborů, ale také podle stupně vysokoškolského vzdělávání, pro který jsou určeny. V kampusu se nacházejí tyto knihovny:

- Knihovna L1 (La Bibliothèque des Licences 1, multidisciplinární fond určený studentům prvního a druhého ročníku bakalářského studia),
- Knihovna bakalářů (La Bibliothèque des Licences, multidisciplinární sbírka určená studentům od úrovně bakalářského studia do úrovně magisterského studia),
- Knihovna Atrium (knihovna zaměřená na studium cizích jazyků, informační vědu, volný čas a zábavu),
- specializované knihovny vyhrazené studentům od úrovně magistrů, studentům doktorského studia a vědeckým pracovníkům (Knihovna biologie, chemie a fyziky, Knihovna matematiky a informatiky a Knihovna CADIST geologických věd a životního prostředí).

Služby knihoven přírodních věd

BUPMC poskytuje své služby primárně studentům, vyučujícím a vědeckým pracovníkům Univerzity Pierra a Marie Curieových. Vzhledem k bohatství jejích fondů ji ale mohou využívat i externisté z řad vědců z celé Francie i ze zahraničí. Svým uživatelům v kampusu Jussieu nabízí 300 počítačů a dalších míst pro připojení přenosných počítačů, 3 925 pracovních míst ve studovnách, z toho 340 míst pro skupinovou práci, přístup k 375 000 tištěných knih, 21 000 elektronických knih, 55 000 map, 18 000 elektronických časopisů a deseti odborným databázím. BUPMC je také depozitářem vysokoškolských prací.

Pro všechny knihovny platí stejné výpůjční podmínky. Studenti na úrovni bakalářského a magisterského studia a externí uživatelé si mohou vypůjčit najednou maximálně deset knih, deset časopisů, čtyři mapy, čtyři multimediální dokumenty, čtyři vysokoškolské práce na tři týdny, notebook a sluchátka prezenčně. Posлуchači UPMC si na rozdíl od externích uživatelů mohou výpůjčky jednou prodloužit, mohou si navíc rezervovat dokumenty i sály. Studenti doktorského studia, vyučující a vědečtí pracovníci si mohou vypůjčit najednou na šest týdnů maximálně dvacet knih, dvacet časopisů, čtyři mapy, čtyři multimediální dokumenty, čtyři vysokoškolské práce a prezenčně notebook a sluchátka.

Samozřejmostí je možnost tisku, kopírování a skenování publikací. Kromě studijních materiálů a pomůcek jsou uživatelům k dispozici stolní hry, například šachy, dáma, go, ale také beletrie, komiksy, manga a populární časopisy, a to zejména v knihovně Atrium. Zápis do knihovny je pro studenty všech úrovní i pedagogy zdarma, externisté platí zápisné. Dokumenty, které knihovna nemá ve svém fondu, si studenti mohou objednat bezplatně prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby ve své domovské knihovně. Provozní doba knihoven v kampusu je jednotná – v pracovní dny od 9.00 do 19.00 hodin, pouze Knihovna bakalářů má otevřeno v pracovní dny od 9.00 do 21.00 hodin a v sobotu od 10.00 do 20.00 hodin. Studenti často využívají možnost zarezervovat si boxy pro individuální studium i pro skupinovou práci. Vyučující mají navíc k dispozici moderně vybavenou multimediální variabilní místnost pro výuku.

Umístění a interiér

Všechny knihovny v kampusu Jussieu jsou umístěny v přízemních prostorách. Jedinou výjimku tvoří Knihovna geologie a životního prostředí, které je v prvním a druhém patře. Přízemní knihovny mají směrem do vnitřního dvora prosklené stěny, betonové stěny jsou pak porostlé popínavými rostlinami. Interiér knihoven poskytuje dostatek prostoru pro studium i relaxaci. Knihovny jsou jednotně vybaveny moderním nábytkem i technikou, liší se jen barevnými prvky. Například v Knihovně biologie, chemie a fyziky převládá zelená barva, Knihovna Atrium je laděna do červena. Vchody jsou opatřeny bezpečnostními rámy, k dispozici jsou také samoobslužné pulty a boxy. Pro řazení knih v regálech se používá Deweyho desetinné třídění, stavění na policích je abecední. Sedací nábytek nabízí možnost variabilního přestavění podle toho, zda čtenář preferuje soukromí, nebo chce být v kontaktu s ostatními. Celkově jsou interiéry knihoven prostorné a působí příjemným dojmem.

[11]
Studovna v Knihovně geologie a životního prostředí

[12]
Studovna map v Knihovně geologie a životního prostředí

[13]
Odpočinková zóna v Knihovně geologie a životního prostředí

[14]
Knihovna Atrium

[15]
Recepce Knihovny Atrium

[16]

Self-check v Knihovně Atrium

[17]

Křeslo ve tvaru písmene S v Knihovně Atrium

[18]
Křeslo ve tvaru písmene T v Knihovně Atrium

[19]

[20]

[21]
Knihovna bakalářů

[22]
Týmová studovna

[23]
Boxy pro individuální studium

[24]

Rezervační systém studoven

Katalogy a databáze

Uživatelé BUPMC mohou hledat bibliografické záznamy dokumentů i dokumenty v několika katalozích a databázích. Centrálním katalogem je katalog BUPMC, dále mohou využívat katalog SUDOC, CALAMES, elektronické zdroje, Jubilothèque a databáze vysokoškolských prací Theses.fr a DUMAS a institucionální repozitář HAL-UPMC.

[Katalog BUPMC](#) [25] je souborný katalog knihoven UPMC, který obsahuje záznamy všech druhů dokumentů (tištěných, elektronických i multimediálních) v knihovnách BUPMC včetně knihoven přidružených. Umožňuje prohledávat fondy všech těchto knihoven v jednom rozhraní.

[Katalog SUDOC](#) [26] (Système Universitaire de Documentation) je souborný katalog francouzských akademických a specializovaných knihoven, který obsahuje více než dvanáct milionů bibliografických záznamů všech typů dokumentů včetně francouzských vysokoškolských prací.

[CALAMES](#) [27] (Catalogue en ligne des archives et des manuscrits de l'enseignement supérieur) je katalog archivů a rukopisů provozovaný Bibliografickou agenturou pro vysokoškolské vzdělávání (ABES). Umožňuje prohledávat fondy institucí v jednom rozhraní. Záznamy svých sbírek má v katalogu také Muzeum Curie a Národní muzeum přírodních dějin.

Uživatelům knihoven jsou k dispozici také [elektronické zdroje](#) [28]. Mohou se k nim připojit buď na místě samém, nebo vzdáleným přístupem po přihlášení do systému.

[Jubilothèque](#) [29] je digitální knihovna UPMC, která zpřístupňuje knihy a vysokoškolské práce v režimu otevřeného přístupu. Obsahuje dokumenty z 19. a začátku 20. století patřící do národního kulturního a vědeckého dědictví Francie. Dokumenty jsou řazeny v kategoriích podle vědních oborů nebo podle sbírek. Uživatelé mohou vyhledávat ve sbírce disertačních prací Přírodovědecké fakulty v Paříži od 19. století. Digitalizace stále pokračuje v souladu s politikou volného přístupu k vědeckým informacím, kterou UPMC zastává.

[Theses.fr](#) [30] je portál francouzských disertačních prací neobhájených i obhájených, z nichž některé jsou zde přímo dostupné.

[HAL-UPMC](#) [31] je institucionální repozitář, který v rámci politiky otevřeného přístupu k vědeckým informacím UPMC používá pro ukládání a šíření vědeckých publikací (článků, příspěvků z konferencí, kapitol z knih) a vysokoškolských prací. Od roku 2014 jsou na Univerzitě Pierra a Marie Curieových vysokoškolské práce ukládány pouze elektronicky právě do tohoto repozitáře. V Registru otevřených repozitářů má toto úložiště [identifikační číslo 4753](#) [32].

[DUMAS](#) [33] (Dépôt Universitaire de Mémoires Après Soutenance) je portál obhájených diplomových prací, který je také součástí repozitáře HAL-UPMC. Na rozdíl od něj ale není autoarchivačním systémem, studenti musí před prvním uložením své práce vyplnit formulář a poslat administrátorovi žádost o založení konta.

Závěr

Jednotlivé knihovny BUPMC poskytují svým uživatelům nejen informační a knihovnické služby, ale hlavně velkorysý studijní prostor i zázemí pro chvíle odpočinku. Jsou vybaveny a řešeny jednotně, přesto má každá z nich své výrazné specifické prvky a barvy, které je odlišují od ostatních. Jsou to například křesla ve tvaru písmen a ladění do červené barvy v knihovně Atrium, uklidňující béžové a šedé odstíny v knihovně L1 nebo luxusní odpočinková zóna s relaxačními křesly v knihovně geologických věd CADIST. Knihovny jsou hojně využívány; kromě studijních materiálů je největší zájem o rezervace týmových i individuálních studoven. Technické nedostatky vyplývající z architektonického řešení budov knihovny vynahrazují bohatstvím svých fondů a přátelským přístupem.

Od 1. ledna 2018 je UPMC sloučena s [Univerzitou Paris Sorbonne](#) [34] (humanitní vědy). Fúzí vznikla jedna velká univerzita přírodních věd, lékařství a humanitních věd. BUPMC jako taková již formálně neexistuje, stala se součástí Společné služby pro dokumentaci Univerzity Sorbonne (Service Commun de Documentation Sorbonne Université).

Redakční poznámka: Autorka byla v přírodovědeckých knihovnách BUPMC v červnu 2017 na stáži v rámci programu Erasmus+.

Použité zdroje:

- *BUPMC: Bibliothèque universitaire Pierre et Marie Curie* [online]. Paris: UPMC, 2017 [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.bupmc.upmc.fr/fr/index.html> [8]
- Campus Jussieu. *UPMC: Sorbonne Universités* [online]. Paris: UPMC, 2008 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: http://www.upmc.fr/fr/culture/patrimoine/sites_historiques/campus_jussieu.html [35]
- Focus sur Marc Zamansky. *UPMC: Sorbonne Universités* [online]. Paris: UPMC, 2017 [cit. 2017-09-22]. Dostupné z: http://www.upmc.fr/fr/universite/histoire_et_personnalites/focus_sur_marc_zamansky.html [36]
- *UPMC: Sorbonne Université* [online]. Paris: UPMC, 2017 [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.upmc.fr/> [37]

Autorkou fotografií je Barbora Molíková z Knihovny geologie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4/univerzitni-knihovna-pierra-marie-curieovych>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4/univerzitni-knihovna-pierra-marie-curieovych>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/molikova-barbora>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/atlas-knihoven>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/budovy-knihoven>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/francie>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/univerzitni-knihovna-pierra-marie-curieovych>
- [8] <http://www.bupmc.upmc.fr/fr/index.html>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova17.jpg>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova14.jpg>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova10.jpg>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova11.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova12.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova1.jpg>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova2.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova3.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova15.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova16.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova4.jpg>
- [20] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova5.jpg>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova6.jpg>
- [22] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova7.jpg>
- [23] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova8.jpg>
- [24] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/285/molikova9.jpg>
- [25] <http://catalogue-bibliotheques.upmc.fr/>
- [26] <http://www.sudoc.abes.fr/>
- [27] <http://www.calames.abes.fr/>
- [28] http://www.bupmc.upmc.fr/fr/ressources_en_ligne2.html
- [29] <http://jubilotheque.upmc.fr/>
- [30] <http://www.theses.fr/>
- [31] http://www.bupmc.upmc.fr/fr/open_access.html
- [32] <http://roar.eprints.org/4753/>
- [33] <https://dumas.ccsd.cnrs.fr/>

- [34] http://www.upmc.fr/en/press_office/upmc_and_paris_sorbonne_university_have_decided_to_merge.html
- [35] http://www.upmc.fr/fr/culture/patrimoine/sites_historiques/campus_jussieu.html
- [36] http://www.upmc.fr/fr/universite/histoire_et_personnalites/focus_sur_marc_zamansky.html
- [37] <http://www.upmc.fr/>